

Phare finanszírozású MVA programok

Helyi Vállalkozói Központ (HVK) Hálózat

A Magyar Vállalkozásfejlesztési Alapítvány 1990-ben alakult azzal a céllal, hogy támogatást nyújtson a magyarországi kis- és középvállalkozások (KKV-k) létrejöttéhez és fejlődéséhez. Az Alapítvány független, autonóm szervezet, amelynek 4,2 milliárd forint alaptőkéjét a Magyar Köztársaság Kormánya, a főbb bankok és érdekképviseltek biztosították.

1990. novemberében az Európai Unió Bizottsága az Alapítványt jelölte ki a Phare kis- és középvállalkozásfejlesztési program végrehajtására, amelyre eddig 59 millió ECU támogatást folyósított. Az 1995-99. évi Indikatív Program további 30 millió ECU-t irányoz elő a program folytatására. Az alapítvány 1993 januárja óta saját forrásaiból társfinanszírozza a programot, amelyhez 1996-ban a kormány is hozzájárult 1 milliárd forinttal.

A Phare magyarországi kis- és középvállalkozói programjának (Phare KKV program) alappilléret a Helyi Vállalkozói Központok Hálózata jelenti, amely 1991-ben hat, nyilvános pályázat keretében kiválasztott megye Vállalkozói Központjának megalakításával indult. A Központok önálló alapítványi formában jöttek létre. Az MVA/Phare támogatás előfeltétele a helyi gazdaság- és vállalkozásfejlesztésben érdekelt teljes körű bevonásán alapuló kuratórium létrehozása illetve a működés biztonságát megalapozó, megfelelő helyi pénzügyi hozzájárulás megteremtése volt. A kuratóriumokban képviselőt kapott a helyi vállalkozásfejlesztésben érdekelt szervezetek széles köre: a megyei önkormányzat és a helyi önkormányzatok, bankok, kamarák, érdekképviseltek, vállalkozók. E széles képviselő alapvetően hozzájárult a Helyi Vállalkozói Központok sikeréhez és támogatottságához.

A központok éves, üzleti tervek alapján működnek, amelyek átfogó, a megye gazdasági helyzetét és a vállalkozásfejlesztés szempontjából kiemelt potenciállal bíró ágazatok elemzését tartalmazó tanulmányon alapulnak. A központok térítésmentesen vagy támogatott áron az alábbi fő területeken állnak szolgáltatásaikkal a vállalkozók rendelkezésére:

- tanácsadást és üzleti információt nyújtanak szakértők közreműködésével,
- adatbázisok és szakanyagok révén speciális képzési, fejlesztési programokat szerveznek tanfolyam, szeminárium formájában a Mikrohitel Program keretében,
- finanszírozáshoz juttatják azon vállalkozókat, akik megfelelő üzleti ötlettel rendelkeznek, ám kereskedelmi banki hitelt fedezet hiányában nem kaphatnak,
- a vállalkozók telephelyet, üzlethelyiséget, műhelyt bérelhetnek a központok korszerű inkubátorházaiban, tájékoztatást kaphatnak a megyében rendelkezésre álló egyéb elhelyezési lehetőségekről is,
- segítenek a vállalkozások (export)piacra juttatásában,
- katalógusok elkészítése, üzletember találkozók, kiállítások, vásárok és közvetlen üzleti partnerközvetítés révén átfogó tanulmányokat készítenek a térség prioritásait jelentő szektorok továbbfejlesztési koncepciójának és lehetőségeinek megalapozására (idegenforgalom, mezőgazdaság, befektetés-ösztönzés stb.).

• A program kiterjedése

Az első fázisban indult hat központ sikeres programjai hatására az MVA-t folyamatosan keresték meg más megyék is Vállalkozói Központ létrehozása céljából. A fokozatos bővítése révén ma a 20 központtal (19 megye és Budapest) működő hálózat az egész országra kiterjed.

A központok a megye főbb településein alközpontokat hoztak létre. Az alközpontok információval, tájékoztatással, tanácsadással, kiadványokkal állnak a vállalkozók rendelkezésére. Működtetésükhöz infrastruktúrát, szakembereket, pénzügyi támogatást nyújtanak a megyei és helyi önkormányzatok, kamarák, érdekképviseltek. Az alirodák kiterjedt hálózatának köszönhetően a szolgáltatások több mint 150 végponton keresztül érhetők el a vállalkozók számára. 1997 végére megközelítőleg már 100 000 vállalkozó vett részt ta-

nácsadási, képzési programokon, jutott üzleti információhoz.

• *Igazodás a vállalkozói igények alakulásához*

Az 1998-as év indításánál szem előtt kellett tartani a HVK-k biztonságos működésének megteremtését, illetve a helyi területi különbségekből adódó speciális vállalkozói elvárásokat is. Nyilvánvalóvá vált az is, hogy a stratégiában megfogalmazott célcsoportok (induló vállalkozások, növekedésre képes vállalkozások) szerinti változásokból adódó feladatok megfelelő végrehajtása érdekében meg kellett változtatnunk az üzleti terv szerkezetét és külön kell választani a kezdő és kisvállalkozások számára nyújtott alapszolgáltatásokat, illetve a fejlődésre képes vállalkozások igényeit kielégítő szolgáltatásokat. Míg az első csoportban azok a tevékenységek kerültek, melyeket minden HVK-nak biztosítani kell az ügyfelek számára, a másodikban lehetőség nyílik a helyi specialitásokra és adottságokra alapuló projektek kidolgozására a meghatározott pénzügyi keret határain belül.

Ennek megfelelően a HVK-k szolgáltatásaikat az alábbi csoportokban tervezték meg:

• *Alapszolgáltatások*

- Ügyfélszolgálati tanácsadás
- Informatikai alapszolgáltatás
- Forrástérkép
- Oktatás
- Belső képzés
- Inkubátorházak

Az Alapszolgáltatások azokat a alapfeladatokat foglalják magukba, amelyeket minden HVK-ban végezni kell, annak érdekében, hogy a KKV-k mindenhol hozzájuthassanak az MVA és Hálózata által nyújtott lehetőségekhez. A feladatok finanszírozása rögzített keretek alapján történik az elfogadott üzleti terv szerint.

• *Vállalkozások növekedését segítő szolgáltatások*

- Tanácsadás
- Informatika
- Forráskombinációs tanácsadás
- Oktatási programok
- Kiállítások és szakember-találkozók
- Kis- és középvállalkozói integrációs modellek támogatása

Ez a feladatcsoport elsősorban a már fejlődő szakaszban lévő vállalkozások számára készült programokat foglalja magába. A megadott pénzügyi kereteken belül a HVK határozhatja meg, melyik az a két-három nagyobb program, amelyre koncentrálni kíván. Előnyt élveznek azok a projektek, amelyek a hálózat többi tag-

ja számára hasznosítható, illetve regionális együttműködést feltételező tevékenységeket tesznek lehetővé.

Központi MVA vállalkozástámogató programok

Az MVA központi vállalkozástámogató programokat is működtet a vállalkozói kultúra, a vállalkozói tudás és készségek fejlesztése céljából az alábbi fő területeken:

- tananyagokat fejleszt, kiadványokat készít a vállalkozók számára legfontosabb témákban,
- képzési programokat szervez, szakanyagokat dolgoz ki vállalkozásfejlesztési szakemberek számára,
- kutatási programokat kezdeményez, hogy naprakész információval rendelkezzen a szektor helyzetéről,
- elősegíti a vállalkozók üzleti információhoz jutását az Euro Info Levelező Központon (EICC Budapest) és a Helyi Vállalkozói Központokban elérhető Internet szolgáltatásokon keresztül,
- támogatja magyar vállalkozók részvételét nemzetközi üzletember találkozókön (Europartnariat, Interprise).

Mikrohitel program

A program rövid története

A konstrukció bevezetésének célja olyan mikro- és kezdő vállalkozások kisösszegű hitelezése, melyek banki finanszírozása nem megoldott. A hitel gépek, berendezések és egyéb állóeszközök vásárlására vehető fel, legfeljebb 30 %-a forgóeszköz-finanszírozásra fordítható. A felvehető maximális összeg 1996. júliusától 1.000.000 Ft. A hitel a vállalkozónak max. 3 év alatt jelenleg 18 %-os kamatfizetéssel kell visszatörleszteni.

A program 6 kísérleti megyében kezdte meg működését 1992 nyarán, melynek finanszírozására az Európai Unió 1990. évi költségvetésében 1,6 millió ECU-t hagyott jóvá. A program működtetésében alapvető szerepet kaptak a megyékben létrehozott Helyi Vállalkozói Központok (HVK).

A hat kísérleti megye tapasztalatai alapján 1993-ban újabb hét HVK-ban indulhatott a program. 1994-ben tovább folytatódott a Mikrohitel Program (MHP) országos kiterjesztése, melynek keretein belül áprilisban további 4 HVK, novembertől pedig még 2 Helyi Vállalkozói Központ kapcsolódott a programhoz. Így mára az egész országban hozzáférhetővé vált a program.

A hitelprogram jelentőségét mutatja, hogy jelenleg a bankok hitelkínálatában nincs ehhez hasonló konstrukció, sem hitelösszeg, sem kamat, sem futamidő tekintetében.

A mikrohitel program program sikerességének alapjai:

- A vállalkozókkal meglévő folyamatos, személyes kapcsolat.
- A HVK, mint támogató szerv, nem hatóságként lép fel.
- A vállalkozás megítélése nem hivatali szemléletű.
- A hitelfelhasználás hatékony nyomon követése; a vállalkozás esetleges működési problémáiból adódó hiteltörlesztési nehézségek együttes megoldása.
- A feltételrendszer konkrét és szigorú meghatározása.
- Olyan vállalkozói kör finanszírozását teremti meg, amely a profitorientált pénzintézeteknek nem érdeke.

A hitelre bármely szektorból pályázhatnak vállalkozók. A pályázók olyan nyomtatvány csomagot kapnak, melynek segítségével könnyebben el tudják készíteni a hitelfelvételhez szükséges üzleti és pénzügyi tervet. Bár a hitelek előszűrése alapos és körültekintő a döntéshozatal, mégis mindez a banki ügymenetnél gyorsabban és lojálisabban történik.

A program előrehaladása

A program sikerét igazolja, hogy folyamatos a hitelkonstrukció iránti érdeklődés. Átlagosan, évente kétszer annyi hitelkérelem kerül befogadásra, mint amennyinek finanszírozására lehetőség van. Ld. mellékelt táblázat. A program eddigi előrehaladását tartalmazza az alábbi táblázat: (fő/ezzer Ft)

Évek	HVK részére átutalt összeg	Pályázatok		Jóváhagyások		Folyósítások	
		száma	összege	száma	összege	száma	összege
1992	136.101	730	210.564	280	75.928	204	54.546
1993	298.500	1.990	676.286	961	323.459	688	208.137
1994	719.000	3.204	1.399.067	1.617	649.250	1.540	594.480
1995	833.000	4.426	2.361.669	2.608	1.307.034	2.238	1.025.318
1996	773.928	4.962	3.596.034	2.762	1.980.794	2.281	1.759.829
1997	730.000	3.730	3.292.408	2.693	2.258.016	2.444	2.197.719
1998.09.30.	0	2.323	2.030.683	1.883	1.712.036	1.796	1.208.562
Összesen	3.490.529	21.365	13.566.711	12.804	8.306.517	11.191	7.048.591

A program fejlődése

Annak érdekében, hogy a program feltételrendszerének minél több vállalkozás megfeleljen a Magyar Vállalkozásfejlesztési Alapítvány szakmenedzsmenete – a tapasztalatok alapján – az EU Magyarországi Delegációjával egyeztetve folyamatosan módosítja a konstrukció kondícióit.

Legfőbb módosításokat a hitelösszeg gazdasági igényekhez igazításán (rendszeres emelésén) és a hitelkamat csökkentésén túl a következő táblázat foglalja össze.

Az országos rendszer nyomon követhetősége, illetve a rendszeres naprakész információellátottság érde-

Régi szabályzat szerint Vállalkozás alkalmasságának kritériumai:

Vállalkozás kora két évnel nem lehet több; a vállalkozás saját vagyona a 2 Mft-ot nem haladhatja meg; a vállalkozás előző évi árbevétele a 6 Mft-ot nem haladhatja meg;

Módosítás (megszűnt, ma már nincs ilyen kritérium)

a vállalkozás saját vagyona a 2,5 Mft-ot nem haladhatja meg; a vállalkozás előző évi árbevétele a 8 Mft-ot, kereskedelmi tevékenység esetén a 10 Mft-ot nem haladhatja meg;

kében az MVA egy – a programban résztvevő bankokkal és a Vállalkozói Központokkal on line kapcsolatban lévő – számítógépes nyilvántartó rendszer kifejlesztését finanszírozta meg. Ez a rendszer mind a bank munkatársának, mind a mikrohitel menedzsernek segíti a munkáját. Naprakész információt nyújt a portfólió méretéről és minőségéről, az egyes Vállalkozói Központok hitelezési dinamikájáról és forrásigényéről.

A program korszerűsítésének iránya

A Program indításától eltelt időszakban a gazdasági-jogi környezet jelentős változásának hatásaként mindenképpen szükséges átértékelni a mikrohitel fogalmkörét és ezzel együtt maximális felvehető összegét. Amint az előző pontokban kimutatásra került, a jelenlegi 1 Mft-os összeghatár korlátja miatt a mikrohitel csak részben tudja szerepét betölteni.

Ügyfélszolgálati munkatársaink tapasztalatai szerint egy kisvállalkozó vállalkozásának beindításához átlagosan 2-7 Mft összegre van szükség. Ily módon a jelenlegi mikrohitel mindenképpen csak kiegészítő szerepet láthat el a vállalkozásokban.

Fentiek alapján a Magyar Vállalkozásfejlesztési Alapítvány 1998 első félévében tervezi a hitelkonstrukció feltételrendsze-

rének korszerűsítését: a hitel egy vállalkozás által felvehető maximális összegének felemelését 3 Mft-ra.

Az emelt összegű mikrohitel pénzügyi forrásainak megteremtéséhez a korábbi hitelek visszatörlesztésén túl új, plusz források bevonását tervezi az MVA, elsősorban az IKIM, FM, KTM kisvállalkozások finanszírozására rendelkezésre álló pénzeszközeiből.

A korszerűsített mikrohitel program paraméterei

A valós kisvállalkozói finanszírozási igényekhez igazított hitel konstrukció paraméterei a következők:

A hitel maximális összege:

Legfeljebb 3 millió Ft, melyet a Magyar Vállalkozásfejlesztési Alapítvány jogosult évente felülvizsgálni és a KSH által közzétett infláció mértékével módosítani.

Itt szükséges megemlíteni, hogy ennél a pontnál látszólagos átfedés van a PHARE hitel és a korszerűsített Mikrohitel Program között, mivel a PHARE hitel alsó határa 1 MFT.

A valóságban azonban ez az átfedés nem létezik, mivel a PHARE hitel csak az ország kevés megyéjében működik megfelelően.

A fentiek alapján megfontolásra javasoljuk azt, hogy miután a Mikrohitel program átalakítása megtörtént az itt leírt (esetleg két lépcsős) finanszírozási megoldás szerint, a program teljesen kiválthatja a jelenlegi PHARE hitelt, így annak finanszírozási forrásai átcsoportosíthatók a Mikrohitel Alapba.

A hitel igénybevételére jogosultak köre (azaz a támogatni kívánt célcsoport): a kisvállalkozások

- A KSH definíciója szerint kisvállalkozás az, ahol:
- az alkalmazottak száma max. 50 fő,
- nettó árbevétel max. 500 millió forint,
- mérlegfőösszeg vagy konszolidált mérleg főösszeg max. 200 millió forint,
- és nem több mint 25%-a tulajdonosi részaránya egy vagy több olyan szervezetnek, amely e kategórián kívül esik.

A hitel kamata:

A jegybanki alapkamat 100%-a.

A program beindításakor a kamat a jegybanki alapkammal egyezett meg. 1995-ben, amikor a jegybanki alapkamat igen magasra emelkedett (28%) a szabályt úgy módosították, hogy a kamatot a Magyar Vállalkozásfejlesztési Alapítvány számítja meghatározott eljárás szerint, szintje jelenleg kb. a jegybanki alapkamat 85%-a.

Most amikor a tendencia a kamatok csökkenése, célszerű lenne az eredeti kamatszintet visszaállítani.

A kamat a futamidő végéig állandó.

A hitel lejárat, türelmi idő:

A hitel futamideje 6 hónaptól 48 hónapig terjedhet, türelmi idő legfeljebb 6 hónap lehet és csak a tőke törlesztésére használható.

Megkívánt biztosítékok:

A helyi Vállalkozói Központ értékelése után el kell, hogy érje a hitelösszeg 100 %-át.

A megkívánt saját erő mértéke:

A fejlesztés összköltségének 20%-a a saját erő, ennek 50%-a készpénz.

Biztosítás:

A vállalkozásnak vagy általános vállalkozói vagyonbiztosítást kell kötnie, vagy pedig biztosítást kell kötnie a hitelből vásárolt eszközökre, valamint a hitel fedezetének biztosítékeként felajánlott vagyontárgyakra. A hitel teljes visszafizetéséig a biztosítás kedvezményezettje a HVK.

További hitelek igénybevétele:

A mikrohitelt egy vállalkozás többször is igénybe veheti, ha továbbra is megfelel a jogosultsági feltételeknek. A második vagy többszöri igénybevétel feltétele, hogy az utolsó mikrohitel folyósítása óta legalább 18 hónap eltelt és a kölcsön törlesztésével jelentős probléma nem volt. Egy vállalkozásnak párhuzamosan azonban csak két élő mikrohitel lehet.

Szerzőnk a

Magyar Vállalkozásfejlesztési Alapítvány munkatársa

Címlista

Magyar Vállalkozásfejlesztési Alapítvány

1062 Budapest, Bajza utca 31.

Tel.: (1) 342-3717 Fax: (1) 342-4122

cím: 1062 Budapest, Bajza utca 31.

e-mail: info@mva.hu

internet cím: www.mva.hu

Alapítvány a Vidék Kis- és Középvállalkozásainak Fejlesztéséért

7621 Pécs, Felsőmalom utca 13.

Tel./Fax: (72) 214-050, 333-753

Vezetője: dr. Péterfia Tamás ügyvezető igazgató

Bács-Kiskun Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány

6000 Kecskemét, Deák Ferenc tér 3.

Tel./Fax: (76) 485-504,

485-505

Vezetője: dr. Kiss István ügyvezető igazgató

Békés Megyéért Település és Regionális Vállalkozásfejlesztési Alapítvány

5600 Békéscsaba, Kinizsi u. 5.

Tel.: (66) 442-520

Fax: (66) 445-520

Vezetője: Csik András ügyvezető igazgató

**Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei
Vállalkozásfejlesztési Alapítvány**

3530 Miskolc, Mindszent tér 1.

Tel.: (46) 351-266

Fax: (46) 351-217

Vezetője: Berta János ügyvezető igazgató

Budapesti Vállalkozásfejlesztési Alapítvány

1072 Budapest, Rákóczi út 18.

Tel.: (1) 269-6869

Fax: (1) 268-1800

Vezetője: dr. Nagy Miklós ügyvezető igazgató

Progress Vállalkozásfejlesztő Alapítvány

6722 Szeged, Tisza L. krt. 63.

Tel.: (62) 483-683

Fax: (62) 483-233

Vezetője: Renkó Ferenc ügyvezető igazgató

**Székesfehérvári Regionális
Vállalkozásfejlesztési Alapítvány**

8000 Székesfehérvár, Budai út 9-11.

Tel.: (22) 318-010

Fax: (22) 318-000

Vezetője: dr. Tóth Ferenc ügyvezető igazgató

Kisalföldi Vállalkozásfejlesztési Alapítvány

9022 Győr, Czuczor Gergely u. 30.

Tel./Fax: (96) 316-188,
326-032

Vezetője: Kocsisné Andrásik Ágota
ügyvezető igazgató

Hajdú-Bihar Megyei

Vállalkozásfejlesztési Alapítvány

4024 Debrecen, Csapó u. 26.

Tel./Fax: (52) 500-330,
500-340

Vezetője: Vántus Viktor ügyvezető igazgató

**Heves Megyei Vállalkozás- és
Területfejlesztési Alapítvány**

3300 Eger, Dobó tér 6/a

Tel.: (36) 410-724

Fax: (36) 413-265

Vezetője: Tóth Elemér ügyvezető igazgató

**Jász-Nagykun-Szolnok Megyei
Vállalkozásfejlesztési Alapítvány**

5000 Szolnok, József Attila u. 83.

Tel.: (56) 423-134

Fax: (56) 423-122

Vezetője: Hegmann György
ügyvezető igazgató

**Komárom-Esztergom Megyei Regionális
Vállalkozásfejlesztési Alapítvány**

2800 Tatabánya, Fő tér 4.

Tel./Fax: (34) 311-662

Vezetője: Csige János ügyvezető igazgató

**Nógrád Megyei Regionális
Vállalkozásfejlesztési Alapítvány**

3100 Salgótarján, Rákóczi u. 36.

Tel./Fax: (32) 314-641

Vezetője: Géczy Gyula ügyvezető igazgató

Pest Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány

2100 Gödöllő, Tessedik Sámuel út 6.

Tel.: (28) 521-110

Fax: (28) 521-119

Vezetője: dr. Bujáki Gábor ügyvezető igazgató

Somogy Megyei Vállalkozói Központ Alapítvány

7400 Kaposvár, Csokonai u. 3.

Tel.: (82) 422-174

Fax: (82) 500-787

Vezetője: Szlovák András ügyvezető igazgató

**„PRIMOM” Szabolcs-Szatmár-Bereg
Megyei Vállalkozásélénkítő Alapítvány**

4400 Nyíregyháza, Egyház u. 15.

Tel.: (42) 315-259

Fax: (42) 315-088

Vezetője: Kovács István ügyvezető igazgató

Tolna Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány

7100 Szekszárd, Augustus I. u. 1-3.

Tel.: (74) 311-217

Fax: (74) 311-410

Vezetője: Huth József ügyvezető igazgató

**Vas Megye és Szombathely Város
Regionális Vállalkozásfejlesztési Alapítvány**

9700 Szombathely, Petőfi S. u. 1/a

Tel./Fax: (94) 326-049, 326-050

Vezetője: Bierer Gábor ügyvezető igazgató

Veszprém Megyei Vállalkozási Központ Alapítvány

8200 Veszprém, Vár u. 21.

Tel.: (88) 424-033

Fax: (88) 403-970

Vezetője: Czingráber János ügyvezető igazgató

Zala Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány

8900 Zalaegerszeg, Köztársaság u. 17.

Tel.: (92) 316-033

Fax: (92) 316-06

Vezetője: Böszörményi László ügyvezető igazgató